

УДК 631:33:001

60 років в авангарді аграрної економічної науки / Лупенко Ю.О. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 5.

У статті висвітлено шлях становлення Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» протягом 60-річного періоду як наукового центру з розробки економічних основ формування і здійснення аграрної політики в Україні, актуальних проблем теорії та практики розвитку агропромислового виробництва, організації впровадження у виробництво досягнень економічної науки, здійснення координації наукових досліджень і підготовки наукових кадрів.

Відповідно до постанови ЦК КП України і Ради Міністрів Української РСР № 524 від 10 травня 1956 року «Про заходи по поліпшенню роботи науково-дослідних установ по сільському господарству» наукова установа була започаткована як Український науково-дослідний інститут економіки і організації сільського господарства.

За період діяльності Інституту утвердився як провідна державна установа, що забезпечує розробку наукових та практичних засад державної аграрної політики.

Ключові слова: аграрна економічна наука, інститут, науково-дослідна установа, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», наукові дослідження, наукові та практичні засади розвитку агропромислового комплексу.

УДК 631:33:001

60 лет в авангарде аграрной экономической науки / Лупенко Ю.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 5.

В статье отражен путь становления Национального научного центра «Институт аграрной экономики» в течение 60-летнего периода как научного центра по разработке экономических основ формирования и осуществления аграрной политики в Украине, актуальных проблем теории и практики развития агропромышленного производства, организации внедрения в производство достижений экономической науки, осуществления координации научных исследований и подготовки научных кадров.

В соответствии с постановлением ЦК КП Украины и Совета Министров Украинской ССР № 524 от 10 мая 1956 года "О мероприятиях по улучшению работы научно-исследовательских учреждений по сельскому хозяйству" научное учреждение было основано как Украинский научно-исследовательский институт экономики и организации сельского хозяйства.

За период деятельности Институт утвердился как ведущее государственное учреждение, которое обеспечивает разработку научных и практических принципов государственной аграрной политики.

Ключевые слова: аграрная экономическая наука, институт, научно-исследовательское учреждение, Национальный научный центр "Институт аграрной экономики", научные исследования, научные и практические принципы развития агропромышленного комплекса.

UDS 631:33:001

60 years at the frontiers of agrarian economics / Lupenko Y.O. // Ekonomika APK. – 2016. – № 6. – P. 5.

The paper highlights the 60 years of development of the National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" as a scientific centre that studies economic foundations of formation and introduction of agrarian policy of Ukraine, addresses topical issues of theoretical and practical development of agricultural production, organises application of economic discoveries, coordinates scientific research and trains researchers and scientists.

Due to the Directive of the CC of CP of Ukraine and the Council of Ministers of the Ukrainian SSR № 524 of May, 10, 1956 "On the measures for enhancement of performance of scientific and research bodies in the agrarian sphere" the scientific institution was formed as Ukrainian institute of scientific research for economics and agricultural management.

Within the period of its activity the Institute has become a leading state institution providing scientific and practical framework of the state agrarian policy.

Key words: agrarian economics, institute, scientific research institution, National Scientific Centre “Institute of Agrarian Economics”, scientific research, scientific and practical framework of the development of agro-industrial complex.

УДК 3338.431.001.8

Об’єктивні передумови створення і забезпечення функціонування Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» / Саблук П.Т. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 12.

Із розвитком виробництва все більшою мірою поставала необхідність виокремлення його економічних аспектів. Людину завжди цікавило, у що обійдеться та чи інша господарська діяльність, яку користь і вигоду від неї вона матиме. Для відповіді на ці питання в усіх країнах створювали економічні інститути. Не винятком була й Україна. Крім інститутів загальноекономічного змісту, ще в 1928 році в республіці почали створювати, а в 1956 році остаточно сформували Інститут економіки і організації сільського господарства, наукові інтереси якого окреслювалися економічними аспектами аграрної галузі.

За час свого існування Інститут постійно трансформувався для відповіді на виклики того чи іншого періоду, випереджаючи за науковим баченням, вирішенням різних питань, що виникали по всіх складових аграрної економіки, обґрунтовуючи пропозиції як у теоретичному плані, так і виробничій їх реалізації.

Завдяки активній позиції Інституту (в нинішньому статусі як Національного наукового центру) по розробках його вчених, які координували наукові агроекономічні дослідження, в державі здійснюються економічні процеси в її аграрній сфері. Це стало можливим завдяки передачі досвіду поколінь, високих наукових досягнень у різних складових агроекономічної науки. Показано, як це відбувалося, який персональний внесок провідних учених Інституту в проблему наукового супроводження аграрного виробництва України за 60 років функціонування.

Ключові слова: господарська діяльність, агроекономічна наука, економічні аспекти аграрної галузі, наукові агроекономічні дослідження.

УДК 3338.431.001.8

Объективные предпосылки создания и функционирования Национального научного центра «Институт аграрной экономики» / Саблук П.Т. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 12.

С развитием производства все в большей степени утверждалась необходимость выделения его экономических аспектов. Человека всегда интересовало, во что обойдется та или иная хозяйственная деятельность, какую пользу и выгоду от нее он будет иметь. Для ответа на эти вопросы во всех странах создавались экономические институты. Не исключением была и Украина. Кроме институтов общеэкономического содержания, еще в 1928 году в республике началось создание, а в 1956 году окончательно сформировался Институт экономики и организации сельского хозяйства, научные интересы которого вырисовывались экономическими аспектами аграрной отрасли.

За время своего существования Институт постоянно трансформировался для ответа на вызовы того или иного периода, опережая за научным видением, решением различных вопросов, возникавших по всем составляющим аграрной экономики, обосновывая предложения как в теоретическом плане, так и производственной их реализации.

Благодаря активной позиции Института (в нынешнем статусе как Национального научного центра) по разработкам его ученых, координировавшим научные агроэкономические исследования, в государстве осуществляются экономические процессы в его аграрной сфере. Это стало возможным за счет передачи опыта поколений, высоких научных достижений в различных составляющих агроэкономической науки. Показано, как это происходило, персональный вклад ученых Института в проблему научного сопровождения аграрного производства Украины за 60 лет функционирования.

Ключевые слова: хозяйственная деятельность, агроэкономическая наука, экономические аспекты аграрной отрасли, научные агроэкономические исследования.

UDS 3338.431.001.8

Objective prerequisites for formation and functioning of the National Scientific Centre “Institute of Agrarian Economics” / Sabluk P.T. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – P. 12.

Alongside with the development of production the necessity for outlining its economic aspects is becoming more acute. The matters of business expenses, possible income and revenue have always been topical matters for the mankind. In order to address this issue in all countries the economic institutes were formed. Ukraine was no exception. Apart from the institutes of general economics in 1928 in the republic formation of the “Institute of Economics and management of Agriculture” began; the institute was fully formed in 1956, the scientific matters studied in the institute included economic aspects of agrarian branch of economy.

The Institute has been permanently transforming, adjusting to the challenges of the time, scientifically spearheading and addressing the emerging matters in all spheres of agrarian economy, substantiating theoretically and practically its suggestions.

Due to the active position of the Institute (in its current state of the National Scientific Centre) in research of its scientists, who coordinated scientific agro-economic research, the economic processes unfold in the agrarian sphere of the country. It became possible due the transfer of knowledge of generations of scientists and high scientific achievements in various parts of agro-economic science. The paper describes this process, the personal input of the leading scholars of the Institute into scientific support of agrarian production of Ukraine within 60 years of its functioning.

Key words: business activity, agro-economic science, economic aspects of the agrarian branch, scientific agro-economic studies.

АГРАРНА ПОЛІТИКА І РЕФОРМУВАННЯ

AGRARIAN POLICY AND REFORMATION

УДК631.15:338.244.47:339.92

Напрями реформування системи управління аграрним сектором в умовах децентралізації влади та розвитку євроінтеграційних процесів / Кропивко М.Ф. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 26.

Мета статті – висвітлення основних висновків і пропозицій за результатами досліджень колективу вчених ННЦ «Інститут аграрної економіки» з питань організації та управління комплексним розвитком агропромислового виробництва і сільських територій.

Викладено висновки та пропозиції за результатами досліджень з організаційно – управлінських проблем комплексного розвитку сільського господарства і сільських територій в умовах децентралізації влади та євроінтеграції. Обґрунтовано основні напрями інституціональних змін у системі управління розвитком сільського господарства й АПК: дерегуляція господарської діяльності; розвиток сільськогосподарської інформаційно-консультаційної (дорадчої) діяльності; розвиток саморегулювання та самоорганізації в агропродовольчій сфері; перехід на стратегічне управління комплексним розвитком сільського господарства і сільських територій; оптимізація організаційної структури та функцій органів управління розвитком аграрного сектору економіки країни. Рис.: 1. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: децентралізація влади, євроінтеграція, сільське господарство, управління, інституціональні зміни.

УДК631.15:338.244.47:339.92

Направления реформирования системы управления аграрным сектором в условиях децентрализации власти и развития интеграционных процессов / Кропивко М.Ф. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 26.

Цель статьи – освещение основных выводов и предложений по результатам исследований коллектива ученых ННЦ «Институт аграрной экономики» по вопросам организации и управления комплексным развитием агропромышленного производства и сельских территорий.

Отражены выводы и предложения по результатам исследований по организационно – управленческим проблемам комплексного развития сельского хозяйства и сельских территорий в условиях децентрализации власти и евроинтеграции. Обоснованы основные направления институциональных изменений в системе управления развитием сельского хозяйства и АПК: дерегуляция хозяйственной деятельности; развитие сельскохозяйственной информационно – консультационной (совещательной)

деятельности; развитие саморегулирования и самоорганизации в агропродовольственной сфере; переход на стратегическое управление комплексным развитием сельского хозяйства и сельских территорий; оптимизация организационной структуры и функций органов управления развитием аграрного сектора экономики страны. Илл.: 1. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: децентрализация власти, евроинтеграция, сельское хозяйство, управление, институциональные изменения.

UDS 631.15:338.244.47:339.92

Reform of the system of agricultural sector in terms of decentralization of power and development of integration processes / Kropyvko M.F. // Ekonomika APK. – 2016. – № 6. – P. 26.

The objective of the paper is to highlight key findings and proposals for the research team of scientists of NSC "Institute of agrarian economy" on the organization and management of comprehensive development of agricultural production and rural areas.

The conclusions and propositions according to results of the research of organization and governance problems of complex development of agriculture and rural areas in terms of decentralization of authority and integration to the European Union have been expounded. The main directions of institutional changes in the management system of development of agriculture and agribusiness have been grounded: deregulation of business activity; development of agricultural extension service; development of self-regulation and self-organization in the agri-food sector; the introduction of strategic governance of complex development of agriculture and rural areas; optimization of the organizational structure and functions of government of development of the agrarian sector of the economy. Figs.: 1. Refs.: 9.

Key words: decentralization of authority, European integration; agriculture; governance; institutional changes.

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

УДК 631.1.016:330.3(477)

Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України / Месель-Веселяк В.Я., Федоров М.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 37.

Мета статті – проаналізувати ефективність реформованого аграрного сектору економіки України, його організаційно-правових структур і визначити стратегічні напрями їх розвитку.

Проаналізовано сучасний стан виробництва сільськогосподарської продукції в Україні й організаційно-правових формах господарювання, його ефективність і визначено стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України. Визнано, що стратегічним періодом слід вважати до 2025 року, в якому має бути досягнуто забезпечення населення країни продуктами харчування на рівні науково обґрунтованих норм, зростання експортного потенціалу та скорочення імпорту продукції.

Враховуючи норми споживання на одну особу та прогнозовану чисельність населення, визначено необхідне виробництво продукції тваринництва у 2025 році й відповідно рослинництва. Проти 2013 року валової продукції необхідно виробити на 34,6% більше, у тому числі рослинництва – на 25,3, а тваринництва – на 55,7%.

Для забезпечення визначених обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та підвищення його ефективності слід розв'язати ряд важливих проблем, зокрема, удосконалити економічний механізм господарювання (ціни, податки, кредитування, дотаційну політику, міжгалузеві економічні зв'язки), щоб усі галузі й сфери діяльності в економіці країни мали однакові економічні умови для відтворення виробництва, тобто на вкладений у нього рівновеликий капітал одержувати рівновеликі прибутки.

Важливим напрямом є формування ринкового обігу земель, за якого землю треба включити в економічний оборот – її вартість має бути визначена капіталом, щоб нарівні з іншими засобами виробництва стати прибутковоутворювальним фактором.

Запровадження купівлі-продажу земельних ділянок, земельних паїв у сучасних умовах неминуче матиме спекулятивно-тіньовий характер, що призведе до швидкого обезземелення більшості селян. Одержані селянами кошти від продажу землі призведуть до небаченої інфляції й знеціняться. Як наслідок, земля залишиться у покупця, а виторг від її продажу у селянина поглине інфляція. У свою чергу значна частина коштів сільськогосподарських підприємств буде спрямована на купівлю землі, а не на розвиток виробництва, що призведе до їх занепаду. До того ж, вилучені орендодавцями земель-

ні паї для їх продажу спонукатимуть до розформування цих господарств. Тому купівля-продаж земельних ділянок, за винятком тих, які надані для ведення особистого селянського господарства до 2-х гектарів, є передчасною, а товаровиробників влаштовує оренда земельних ділянок і земельних паїв, що сприяє рух землі до ефективнішого господаря й одержання селянами-власниками належної орендної плати. Табл.: 7. Бібліогр.: 65.

Ключові слова: трансформація, реформування, прибутковість, рівень рентабельності, земля як капітал, ціновий фактор, обіг земель.

УДК 631.1.016:330.3(477)

Стратегические направления развития аграрного сектора экономики Украины / Месель-Веселяк В.Я., Федоров Н.Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 37.

Цель статьи – проанализировать эффективность реформированного аграрного сектора экономики Украины, его организационно-правовых структур и определить стратегические направления их развития.

Проанализировано современное состояние производства сельскохозяйственной продукции в Украине и организационно-правовых формах хозяйствования, его эффективность и определены стратегические направления развития аграрного сектора экономики Украины. Признано, что стратегическим периодом следует считать до 2025 года, в котором должно будет достигнуто обеспечение населения страны продуктами питания на уровне научно обоснованных норм, рост экспортного потенциала и сокращения импорта продукции.

Учитывая нормы потребления на одного человека и прогнозируемую численность населения, определено необходимое производство продукции животноводства в 2025 году и соответственно растениеводства. Против 2013 года валовой продукции необходимо выработать на 34,6% больше, в том числе растениеводства - на 25,3, а животноводства - на 55,7%.

Для обеспечения определенных объемов производства сельскохозяйственной продукции и повышения его эффективности необходимо решить ряд важных проблем, в частности, усовершенствовать экономический механизм хозяйствования (цены, налоги, кредитование, дотационная политика, межотраслевые экономические связи), чтобы все отрасли и сферы деятельности в экономике страны имели одинаковые условия для воспроизводства, то есть на вложенный в производство равнобольшой капитал получать равнобольшие прибыли.

Важным направлением является формирование рыночного оборота земель, при котором землю следует включить в экономический оборот – ее стоимость должна быть определена капиталом, чтобы наравне с другими средствами производства стать прибыльно-образующим фактором.

Введение купли-продажи земельных участков, земельных паев в современных условиях неизбежно будет иметь спекулятивно-теневой характер, что приведет к быстрому обезземеливанию большинства крестьян. Полученные крестьянами средства от продажи земли приведут к невиданной инфляции и обесценятся. В результате земля останется у покупателя, а выручку от ее продажи у крестьянина поглотит инфляция. В свою очередь значительная часть средств сельскохозяйственных предприятий будет направлена на покупку земли, а не на развитие производства, что приведет к их упадку. К тому же, изъяты арендодателями земельные паи для их продажи приведут к расформированию этих хозяйств. Поэтому купля-продажа земельных участков, за исключением тех, которые предоставлены для ведения личного крестьянского хозяйства до 2-х гектаров, является преждевременной, а товаропроизводителей устраивает аренда земельных участков и земельных паев, что способствует движению земли к более эффективному хозяину и получению крестьянами-собственниками надлежащей арендной платы. Табл.: 7. Библиогр.: 65.

Ключевые слова: трансформация, реформирование, прибыльность, уровень рентабельности, земля как капитал, ценовой фактор, оборот земель.

UDS 631.1.016:330.3(477)

Strategic lines of development of the agrarian sector of economy of Ukraine / Mesel-Veseliak V.Y., Fedorov M.M. // Ekonomika APK. – 2016. – № 6. – P. 37.

The objective of the paper is to analyse efficiency of the reformed agrarian sector of economy of Ukraine, its administrative and legal entities and to define strategic lines of its development. The paper analyses the current state of agricultural production in Ukraine and particularly on its business entities its efficiency and strategic lines of development of agrarian sector of economy of Ukraine. It is defined that the period up to

2025 should be considered strategic, as within this period there should be gained the scientifically substantiated level of full food provision of population, increase of export potential and reduction of import.

Considering the consumption norms per person and the forecasted population, there are defined the necessary animal husbandry production norms in 2025 and horticulture rates respectively. The gross production should be increased by 34.6% comparing to 2013, hence the horticulture production should be increased by 25.3 and animal husbandry - by 55.7%.

The stated agricultural production rates can be achieved and its efficiency can be increased in case of solving the issue of enhancement of economic business mechanism (prices, taxes, crediting, state funding policy, inter-branch economic relations), so that all branches and spheres of economy should have equal economic conditions for production renewal, i.e. get equal profits in case of equivalent investments.

Essential task is formation of land market turnover, so that land should be included into economic turnover; its price can be defined by capital, hence it can be considered as equal means of production and become a factor of profitability.

Introduction of purchase and sale of land and land shares will currently inevitably will be of speculative and shadow character that can lead to fast land loss for the majority peasants. The money got by peasants from the sale of land will lead to enormous inflation and will lose their value. As a result the buyer will own the land and the peasants will lose their money due to inflation. Also the considerable amount of money of agricultural enterprises will be directed to the purchase of land instead of production development that will lead to business collapse of the enterprises. Moreover, the land shares taken by the landlords for sale will contribute to winding up and dissolving of these enterprises and business entities. Therefore, purchase and sale of land except for the land shares for private peasant households (less than 2 ha) is premature. The commodity producers will be satisfied with land tenure of lands and land shares that will predefine transfer of land to the more efficient owner and decent rent revenue for the peasant landlords. Tabl.: 7. Refs.: 65.

Key words: transformation, reformation, profitability, profitability rate, land as capital, price factor, land turnover.

УДК 332.28

Особливості регулювання орендної плати за землі державної власності / Ходаківська О.В. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 49.

Розкрито сучасні проблеми регулювання розміру орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності. Проаналізовано як вплине підвищення розмірів орендної плати на фінансово-економічний стан агроформувань та на результати їх господарської діяльності. У результаті чого встановлено, що підвищення орендної плати до 4% від нормативної грошової оцінки зумовить зменшення прибутків фермерських господарств на 21%, а розрахункова орендна плата складатиме 77,4% фактичного прибутку рослинництва. Підвищення рівня орендної плати за земельні ділянки до 5% від їх грошової оцінки зумовить значне зменшення прибутків фермерських господарств; 6% – призведе до збитковості фермерських господарств Рівненської, Херсонської та Донецької областей. При 7% – збитковими стають фермерські господарства Запорізької, Луганської та Львівської областей; 8% – Дніпропетровської та Одеської областей. З огляду на це запропоновано наукові підходи до визначення розміру орендної плати за земельні ділянки державної власності в сучасних умовах, що враховуватимуть існуючий фінансово-економічний стан орендаря, результати його господарської діяльності та регіональні особливості. Табл.: 4. Рис.: 5. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: оренда земель, землі сільськогосподарського призначення, земельні ділянки державної власності, орендна плата, агроформування, фермерські господарства, сільськогосподарські підприємства.

УДК 332.28

Особенности регулирования арендной платы за земли государственной собственности / Ходаковская О.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 6 – С. 49.

Раскрыты современные проблемы регулирования размера арендной платы за земельные участки сельскохозяйственного назначения государственной собственности. Проанализировано как повлияет повышение размеров арендной платы на финансово-экономическое состояние агроформирований и результаты их хозяйственной деятельности. В результате чего установлено, что повышение арендной платы до 4% от нормативной денежной оценки приведет к уменьшению доходов фермерских хо-

зйств на 21%, а расчетная арендная плата будет составлять 77% фактической прибыли растениеводства. Повышение уровня арендной платы за земельные участки до 5% от денежной оценки приведет к значительному уменьшению доходов фермерских хозяйств; 6% - приведет к убыточности фермерских хозяйств Ровенской, Херсонской и Донецкой областей. При 7% - убыточными становятся фермерские хозяйства Запорожской, Луганской и Львовской областей; 8% - Днепропетровской и Одесской областей. Учитывая это, предложены научные подходы к определению размера арендной платы за земельные участки государственной собственности в современных условиях, которые учитывают существующее финансово-экономическое положение арендатора, результаты его хозяйственной деятельности и региональные особенности. Табл.: 4. Илл.: 5. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: аренда земель, земли сельскохозяйственного назначения, земельные участки государственной собственности, арендная плата, агроформирования, фермерские хозяйства, сельскохозяйственные предприятия.

UDS 332.28

Features of rent of state-owned land regulation / Khodakivska O.V. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 6. – С. 49.

The paper addresses the issues of modern control of the amount of rent for agricultural land state property. It was studied what effect the increase in the size of the rent on the financial and economic state agro-formations and the results for their business. As a result, it was found that the rent increase up to 4% of the normative monetary value will lead to a decrease in farm income by 21%, and the estimated rental fee will be 77% of the actual earnings of crop. Increasing the level of rent for land up to 5% of the monetary value will lead to a significant reduction in farm incomes; 6% - will lead to the loss of farms in Rivne, Kherson and Donetsk regions. At 7% - farms of Zaporizhzhya, Luhansk and Lviv regions become unprofitable; 8% - Dnipropetrovsk and Odessa regions. Given this, the proposed scientific approaches to determining of the amount of rent for land plots of state property in the current conditions, which take into account the existing financial and economic situation of the tenant, the results of its economic activity and regional features. Tabl.: 4. Figs.: 5. Refs.: 19.

Key words: land rent, agricultural land, state-owned land, rents, agro-formations, farms.

УДК 338.5: 339.13

Проблеми ціноутворення в контексті купівельної спроможності населення та інфляційних процесів / Шпичак О.М. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 6. – С. 59.

У статті викладено теоретико-методологічні й практичні позиції формування цін на сільськогосподарську продукцію в умовах низької купівельної спроможності та інфляційних процесів. Відстоюються науково-методологічні позиції щодо досягнення паритетності розвитку галузей національного господарства через оцінку доходів і якості життя сільського й міського населення. Досліджуються проблеми енергетичного еквівалента вартості сільськогосподарської продукції. Викладено відмінності у формуванні цін на аграрну продукцію у планово-адміністративній та ринковій системах. Висвітлено основні причини низьких результатів використання елементів державного регулювання в процесі їх поєднання з ринковими механізмами. Наголошується на необхідності забезпечення адекватних економічних підходів, які повинні передбачати стратегію розвитку сільськогосподарських підприємств, що знаходяться в різних технологічних, інноваційних, соціальних, організаційних й економічних вимірах. Обґрунтовується досягнення стратегічної мети у молочному скотарстві України через економічні стимули за збільшення поголів'я до рівня створення міні-ферм. Пропонуються шляхи усунення диспропорції у формуванні цін у продуктових ланцюгах в умовах інфляційно-девальваційних процесів через створення міжгалузевих узгоджувальних комісій. Встановлено протиріччя сутності поняття економічної достатності в результаті зниження купівельної спроможності населення та збільшення витрат на комунальні послуги, ліки за умов інфляційно-девальваційних процесів. Пропонуються методичні підходи щодо визначення рівня економічної ефективності виробництва сільськогосподарської продукції з метою уникнення ілюзорної видимості високого рівня її дохідності в умовах інфляційно-девальваційних процесів. Викладено науково-організаційні можливості оперативного, прозорого й об'єктивного інформаційного забезпечення управлінських структур аграрного

сектору, що є основою для прийняття виважених і обґрунтованих рішень. Загострена увага на дискусійності проблематики можливостей органічного землеробства та автотрофності людини.

Пропонується комплекс заходів для забезпечення дієвої системи ціноутворення в Україні й послаблення руйнівної сили інфляційно-девальваційних процесів у сільському господарстві в умовах низької купівельної спроможності населення. Табл.: 4. Рис.: 3. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: ціна, витрати, купівельна спроможність, інфляція, девальвація, механізми державного регулювання, дотації, паритетність, міжгалузєва узгоджувальна комісія, дохідність, додана вартість, автотрофність.

УДК 338.5: 339.13

Проблемы ценообразования в контексте покупательной способности населения и инфляционных процессов / Шпичак А.М. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 59.

В статье изложены теоретико-методологические и практические позиции формирования цен на сельскохозяйственную продукцию в условиях низкой покупательной способности и инфляционных процессов. Отстаиваются научно-методологические позиции по достижению паритетности развития отраслей национального хозяйства через оценку доходов и качества жизни сельского и городского населения. Исследуются проблемы энергетического эквивалента стоимости сельскохозяйственной продукции. Изложены различия в формировании цен на аграрную продукцию в планово-административной и рыночной системах. Освещены основные причины низких результатов использования элементов государственного регулирования в процессе их сочетания с рыночными механизмами. Подчеркивается необходимость обеспечения адекватных экономических подходов, которые должны предусматривать стратегии развития сельскохозяйственных предприятий, находящихся в различных технологических, инновационных, социальных, организационных и экономических измерениях. Обосновывается достижение стратегической цели в молочном скотоводстве Украины через экономические стимулы за увеличение поголовья до уровня создания мини-ферм. Предлагаются пути устранения диспропорции в формировании цен в продуктовых цепях в условиях инфляционно-девальвационных процессов путем создания межотраслевых согласительных комиссий. Установлены противоречия сущности понятия экономической достаточности в результате снижения покупательной способности населения и увеличения расходов на коммунальные услуги, лекарства в условиях инфляционно-девальвационных процессов. Предлагаются методические подходы к определению уровня экономической эффективности производства сельскохозяйственной продукции во избежание иллюзорной видимости высокого уровня ее доходности в условиях инфляционно-девальвационных процессов. Изложены научно-организационные возможности оперативного, прозрачного и объективного информационного обеспечения управленческих структур аграрного сектора, является основой для принятия взвешенных и обоснованных решений. Обострено внимание на дискуссионности проблематики возможностей органического земледелия и автотрофности человека. Предлагается комплекс мер по обеспечению действенной системы ценообразования в Украине и ослабление разрушительной силы инфляционно-девальвационных процессов в сельском хозяйстве в условиях низкой покупательной способности населения. Табл.: 4. Илл.: 3. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: цена, расходы, покупательная способность, инфляция, девальвация, механизмы государственного регулирования, дотации, паритетность, межотраслевая согласительная комиссия, доходность, добавленная стоимость, автотрофность.

UDS 338.5: 339.13

The matter of price-formation within the context of population`s purchasing capacity and inflation processes / Shpychak O.M. // Ekonomika APK. – 2016. – № 6. – P. 59.

The paper presents theoretical, methodological and practical issues of price formation for agricultural products under conditions of low purchasing capacity and inflation processes. The scientific and methodological matters of parity and balanced development of agricultural bunches and live standards of rural and urban population are substantiated. The matter of energetic equivalent of value of agricultural products is studied. The differences of price-formation on agrarian products in administrative and market systems of economy are outlined. The basic causes of low level of application of state regulation in case of combination of it with market mechanisms are highlighted. The paper stresses that it is necessary to introduce reasonable relevant economic approaches considering development strategy for agricultural enterprises that have different technological, innovative, social, organisational and economic grounds. The possibility of

achievement of strategic objectives in milk cattle-breeding of Ukraine via economic stimuli and increase of livestock up to the level of mini-farm formation. The ways of reduction of disproportion of food price-formation chains under conditions of inflation and devaluation through formation of inter-branch coordination committee are suggested.

The contradiction of the essence of notion of economic sufficiency as a result of reduction of purchasing capacity of population and increase of community charges, drugs prices due to inflation and devaluation. The methodical approaches towards definition of level of economic efficiency of production of agricultural products in order to avoid delusive impression of high level of income under conditions of inflation and devaluation. The paper outlines scientific and organizational opportunities for efficient, transparent and impartial informative support of governmental authorities of agrarian sector that constitute a foundation for reasonable and substantiated decisions. The controversial nature of the matters of organic agriculture and autotrophy of humans is stressed.

A set of measures to be taken for provision of active system of price-formation in Ukraine and reduction of destroying power of inflation and devaluation of agriculture under conditions of low purchasing capacity of population is provided. Tabl.: 4. Figs.: 3. Refs.: 14.

Key words: price, expenses, purchasing capacity, inflation, devaluation, mechanisms of state regulation, subsidies, parity, inter-branch coordination committee, profitability, added value, autotrophy.

УДК 330.837:657.1

Розвиток функцій бухгалтерського обліку / Жук В.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 71.

Стаття присвячена науковому обґрунтуванню можливості розширення функцій бухгалтерського обліку на основі інституціональних підходів до розвитку його теорії та практики. Розкрито фактори, що мотивують пошук науковцями можливостей розширення функціонального інструментарію системи бухгалтерського обліку. Охарактеризовано стадії реалізації функцій бухгалтерського обліку й пояснено причини консервативності вчених у підходах до їх визначення. Запропоновано модель розвитку функцій в інституціональній теорії бухгалтерського обліку, згідно з якою «класичні» функції обліку (інформаційна, контрольна та аналітична) доповнюються новими, які розкривають інституційну сутність бухгалтерського обліку. Визнання нових функцій обліку необхідне задля виконання ним нової й більш високої місії в соціально-економічному просторі. Показано, що в руслі інституціональної теорії бухгалтерського обліку розвиток його функцій пов'язаний зі збагаченням сутності предмета та об'єктів обліку, методології й моделювання професійної діяльності бухгалтера. Рис.: 2. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: інституціональна теорія, функції бухгалтерського обліку, управління, функціональна затребуваність, функціональні можливості.

УДК 330.837:657.1

Развитие функций бухгалтерского учета / Жук В.Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 71.

Статья посвящена научному обоснованию возможности расширения функций бухгалтерского учета на основе институциональных подходов к развитию его теории и практики. Раскрыты факторы, мотивирующие поиск учеными возможностей расширения функционального инструментария системы бухгалтерского учета. Охарактеризованы стадии реализации функций бухгалтерского учета и объяснены причины консервативности ученых в подходах к их определению. Предложена модель развития функций в институциональной теории бухгалтерского учета, согласно которой «классические» функции учета (информационная, контрольная и аналитическая) дополняются новыми, которые раскрывают институциональную сущность бухгалтерского учета. Признание новых функций учета необходимо для выполнения им новой и более высокой миссии в социально-экономическом пространстве. Показано, что в русле институциональной теории бухгалтерского учета развитие его функций связано с обогащением сущности предмета и объектов учета, методологии и моделирования профессиональной деятельности бухгалтера. Илл.: 2. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: институциональная теория, функции бухгалтерского учета, управление, функциональная востребованность, функциональные возможности.

The article is focused on scientific substantiation of the possibility of expanding the accounting functions based on institutional approaches to the development of accounting theory and practice. The factors that motivate scientists to search for opportunities to expand the functional tooling of accounting system were disclosed. The stages of implementation of accounting functions were characterized and the reasons for scholars' conservatism in the approaches to the determination of the accounting functions were explained. The model of development of accounting functions based on the institutional theory was proposed; according to this model the "classic" accounting functions (information, control and analytical) are complemented by new ones that reveal the institutional nature of accounting. Identification of new accounting functions is necessary in order to carry out new and higher mission of accounting in the socio-economic area. It was shown that according to the institutional theory the development of accounting functions is related with the enrichment of the essence of object and subject of accounting, methodology and modeling of professional activity of accountant. Figs.: 2. Refs.: 10.

Key words: institutional theory, accounting functions, management, functional need, functional possibilities.

УДК 336.012.23

Формування нової парадигми управління фінансовими ресурсами підприємств / Стецюк П.А. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 6. – С. 77.

Проведено критичний аналіз існуючих теорій, гіпотез і наукових концепцій неокласичної парадигми фінансового менеджменту, здійснено оцінку їх прийнятності та можливості адаптації до специфіки виробничо-фінансової діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств для формування наукових передумов розвитку нової парадигми управління їх фінансовими ресурсами в ринкових умовах. Методикою дослідження є системний якісний аналіз економічних процесів і явищ у сфері аграрних фінансів. Встановлено, що практична реалізація висновків та рекомендацій неокласичної парадигми теорії фінансів потребує розробки відповідних адаптаційних механізмів. Визначено окремі наукові положення, які є необхідними теоретичними передумовами формування нової парадигми управління фінансовими ресурсами й окреслюють конститутивні якісні атрибути цього економічного процесу. Висновки та пропозиції мають практичне значення в контексті формування ефективної системи управління фінансовими ресурсами підприємств. Бібліогр.: 24.

Ключові слова: теорія, гіпотези, концепції, неокласична парадигма фінансів, фінансові ресурси, управління, сільськогосподарські підприємства.

УДК 336.012.23

Формирование новой парадигмы управления финансовыми ресурсами предприятий / Стецюк П.А. // *Экономика АПК.* – 2016. – № 6. – С. 77.

Проведен критический анализ существующих теорий, гипотез и научных концепций неоклассической парадигмы финансового менеджмента, осуществлена оценка их приемлемости и возможности адаптации к специфике производственно-финансовой деятельности отечественных сельскохозяйственных предприятий для формирования научных предпосылок развития новой парадигмы управления их финансовыми ресурсами в рыночных условиях. Методикой исследования является системный качественный анализ экономических процессов и явлений в сфере аграрных финансов. Выявлено, что практическая реализация выводов и рекомендаций неоклассической парадигмы теории финансов требует разработки соответствующих адаптационных механизмов. Определены отдельные научные положения, которые являются необходимыми теоретическими предпосылками формирования новой парадигмы управления финансовыми ресурсами и определяют конститутивные качественные атрибуты этого экономического процесса. Выводы и предложения имеют практическое значение в контексте формирования эффективной системы управления финансовыми ресурсами предприятий. Библиогр.: 24.

Ключевые слова: теория, гипотезы, концепции, неоклассическая парадигма финансов, финансовые ресурсы, управление, сельскохозяйственные предприятия.

The article gives a critical analysis of existing theories, hypotheses and scientific concepts of financial management of the neoclassical paradigm, carried out an assessment of their acceptability and adaptability to the specifics of production and financial activities of domestic agricultural enterprises to form a scientific prerequisites for the development of a new paradigm of financial management in market conditions. Methodology of the research is the systematic qualitative analysis of economic processes and phenomena in the field of agricultural finance. It was defined that the practical implementation of the findings and recommendations of the neoclassical paradigm of the theory of finance required developing of appropriate adaptation mechanisms. The author outlines scientific statements which are necessary theoretical prerequisites for the formation of a new financial management paradigm and that define quality attributes constitutive of the economic process. Conclusions and suggestions are of practical importance in the context of the formation of an effective financial management system of enterprises. Refs.: 24.

Key words: theory, hypothesis, concept, finance neoclassical paradigm, financial resources management, agricultural enterprises.

УДК 338.662.1

Наукові дослідження інвестиційних проблем в аграрному секторі економіки / Кісіль М.І. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 6. – С. 84.

Мета статті – узагальнення закономірностей розвитку системних наукових досліджень інвестиційних проблем розвитку аграрного сектора економіки та визначення їх перспективних напрямів в Україні. Викладено досвід проведення безперервних системних досліджень інвестиційних проблем розвитку аграрного сектора економіки, що здійснювалися в Національному науковому центрі “Інститут аграрної економіки” за період із часу його створення в 1956 році. Виявлено закономірності розвитку цих досліджень. Їхні результати суттєво вплинули на економічний і соціальний розвиток аграрного сектора економіки. Продовження досліджень інвестиційних проблем є об’єктивною умовою розвитку аграрного сектора економіки у майбутньому. Визначено найактуальніші напрями цих досліджень. Розвиток наукових досліджень інвестиційних проблем дасть змогу розв’язати завдання щодо формування конкурентоспроможного виробництва агропродовольчої продукції та зайняття ним належного місця у світовій економіці. Бібліогр.: 51.

Ключові слова: інвестиції, наукові дослідження інвестицій, інвестиційне забезпечення, ефективність інвестицій, інвестиційні пріоритети, стратегія інвестицій, прогноз інвестицій, інвестиційні проекти.

УДК 338.662.1

Научные исследования инвестиционных проблем в аграрном секторе экономики / Кисиль Н.И. // *Экономика АПК.* – 2016. – № 6. – С. 84.

Цель статьи – обобщение закономерностей развития системных научных исследований инвестиционных проблем развития аграрного сектора экономики и определения их перспективных направлений в Украине. Изложен опыт проведения непрерывных системных исследований инвестиционных проблем развития аграрного сектора экономики, которые осуществлялись в Национальном научном центре “Институт аграрной экономики” за период с момента его создания в 1956 году. Выявлены закономерности развития этих исследований. Их результаты имели существенное положительное влияние на экономическое и социальное развитие аграрного сектора экономики. Продолжение исследований инвестиционных проблем является объективным условием развития аграрного сектора экономики в будущем. Определены наиболее актуальные направления этих исследований. Развитие научных исследований инвестиционных проблем даст возможность решить задачу по формированию конкурентоспособного производства агропродовольственной продукции и занятию им достойного места в мировой экономике. Библиогр.: 51.

Ключевые слова: инвестиции, научные исследования инвестиций, инвестиционное обеспечение, эффективность инвестиций, инвестиционные приоритеты, стратегия инвестиций, прогноз инвестиций, инвестиционные проекты.

The objective of the paper is to generalize the patterns of systematic research of the investment problems of the agricultural sector and to outline the perspective economic guidelines for in Ukraine. The paper presents the experience of continuous systematic research of investment problems of the agricultural sector, carried out at the National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" for the period since 1956 (the year of its foundation). The regularities of these studies are defined. Their results had a significant positive impact on economic and social development of the agricultural sector. Continuation of the research investment issues is an objective condition for the development of the agricultural sector in the future. The most topical areas of research are outlined. Development of research investment problems would solve the task of forming a competitive production and agro-food production occupying his proper place in the global economy. Refs.: 51.

Key words: investment research, investment security, efficiency, investment priorities, investment strategy, outlook, investment projects.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ І
СОЦІАЛЬНА СФЕРА СЕЛА

THE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS AND
VILLAGE SOCIAL SPHERE

УДК 330.3.061.5

Підприємництво і розвиток сільських територій / Малік М.Й. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 6. – С. 97.

Метою статті є визначення необхідних організаційних і економічних складових активізації сільського підприємництва як основи розвитку сільських територій. Розглянуто організаційні й економічні складові підприємницької діяльності як координатора розвитку сільських територій, визначення індикаторів розвитку підприємництва. Проаналізовано напрями диверсифікації підприємницької діяльності як перспективні у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектора економіки. Встановлено, що стратегічним напрямом підвищення зайнятості населення сільської поселенської мережі є матеріальна підтримка ініціативи сільських жителів, організація ними підприємницької діяльності. Доведено, що розвиток підприємництва є важливим аспектом відродження сільських територій і підвищення рівня зайнятості сільського населення, основою для подальшого розширення виробництва та поліпшення добробуту селян. Табл.: 1. Рис.: 4. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: підприємництво, зайнятість, сільські території, розвиток сільських територій, аграрне виробництво.

УДК 330.3.061.5

Предпринимательство и развитие сельских территорий / Малік Н.И. // *Экономика АПК.* – 2016. – № 6. – С. 97.

Цель статьи – определение необходимых организационных и экономических составляющих активизации сельского предпринимательства как основы развития сельских территорий. Рассмотрены организационные и экономические составляющие предпринимательской деятельности как координатора развития сельских территорий, определения индикаторов развития предпринимательства. Проанализированы направления диверсификации предпринимательской деятельности как перспективные в обеспечении устойчивого развития аграрного сектора экономики. Установлено, что стратегическим направлением повышения занятости населения сельской поселенческой сети является материальная поддержка инициативы сельских жителей по организации ими предпринимательской деятельности. Доказано, что развитие предпринимательства – это важный аспект возрождения сельских территорий и повышения уровня занятости сельского населения, является основой для дальнейшего расширения производства и повышения благосостояния сельского населения. Табл.: 1. Илл.: 4. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: предпринимательство, занятость, сельские территории, развитие сельских территорий, аграрное производство.

UDS 330.3.061.5

Entrepreneurship and developemnt of rural territories / Maik M.Y. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – P. 97.

The article is aimed at outlining the necessary organisational and economic constituents of activation of rural entrepreneurship as a basis for the development of rural territories. The organisational and economic constituents of economic business activity as a matter that coordinates the development of rural territories and defines indicators of the development of entrepreneurship. The directions for long-term diversification of business activity as grounds for sustainable development of the agrarian sector of economy. It is defined that strategic line for augmentation of employment of the rural settlements network is funding for local initiatives, organisation of business entities by rural population.

It is substantiated that the development of entrepreneurship is an essential aspect of revival of rural territories, augmentation of rural employment rate and it provides grounds for further extension of production and enhancement of welfare of peasants. Tabl.: 1. Figs.: 4. Refs.: 18.

Key words: entrepreneurship, employment, rural territories, rural development, agrarian production.

УДК 631.1.016:001.8

Теоретико-методичні та організаційні основи розвитку сільських територій / Булавка О.Г. // Економіка АПК. – 2016. – № 6. – С. 104.

Мета статті – дослідити теоретико-методичні підходи понятійного апарату й уточнити трактування основних територіальних категорій і на цій основі опрацювати пропозиції щодо удосконалення розвитку сільських територій.

В основу наукового дослідження покладено абстрактно-логічний та порівняльний методи аналізу різних трактувань критеріальної сутності категорій: території, сільські території, розвиток сільських територій, сільське поселення, село, адміністративно-територіальна одиниця, стратегія соціально-економічного розвитку й інші.

Результати дослідження – аналіз існуючих у науковій літературі категорійних визначень показує, що між ними і нині існує неузгодженість. Їх різночитання вносить певні непорозуміння на розв’язання стратегічних завдань соціального розвитку сільської поселенської мережі та прилеглих до неї територій виробничого спрямування.

Елементи наукової новизни – сформульовано нове (авторське) трактування категорій „розвиток сільських територій як основи, що охоплює село й прилеглі до нього території в законодавчо визначених межах (червоних ліній) і „сільський розвиток як територію поселення в межах власних червоних ліній. Запропоновано систему показників для їх категорійної характеристики.

Практична значущість – запропоновані автором трактування означених категорій на його думку дають змогу сформувати ефективніший механізм самоврядного управління соціальним розвитком села в умовах децентралізації функцій місцевих структур. Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: територія, сільська територія, розвиток сільських територій, село, сільське поселення, сільський розвиток, адміністративно-територіальна одиниця, стратегія.

УДК 631.1.016:001.8

Теоретико-методические и организационные основы развития сельских территорий / Булавка А.Г. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 104.

Цель статьи – исследовать теоретико-методические подходы понятийного аппарата и уточнить трактовку основных территориальных категорий и на этой основе разработать предложения по совершенствованию развития сельских территорий.

В основу научного исследования положены абстрактно-логический и сравнительный методы анализа различных трактовок критериальной сущности категорий: территории, сельские территории, развитие сельских территорий, сельское поселение, село, административно-территориальная единица, стратегия социально-экономического развития и другие.

Результаты исследования – анализ существующих в научной литературе категорийных определений показывает, что между ними и сейчас существует несогласованность. Их разночтение вносит неопределенность на решение стратегических задач социального развития сельской поселенческой сети и прилегающих к ней территорий производственного направления.

Элементы научной новизны – сформулировано новое (авторское) трактование категорий "развитие сельских территорий" – основы, которая охватывает село и прилегающие к нему территории в законодательно определенных границах (красных линий) и "сельское развитие" как территорию поселения в пределах его собственной красной линии. Предложена система показателей для их категорийной характеристики.

Практическая значимость – предложенная автором трактовка указанных категорий по его мнению дает возможность сформировать более эффективный механизм местного самоуправления социальным развитием села в условиях децентрализации его функций. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: территория, сельская территория, развитие сельских территорий, село, сельское поселение, сельское развитие, административно-территориальная единица, стратегия.

UDS 631.1.016:001.8

Theoretical methodological and organizational basis for the development of rural areas / Bulavka O.H. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 6. – P. 104.

The objectives of the article are to explore the theoretical and methodological approaches and conceptual apparatus, to clarify the interpretation of the main territorial categories and on this basis, to develop proposals for enhancement and development of rural areas.

The methodological framework of the research comprises abstract-logical method and comparative analysis of the different interpretations of the essence of the categories of criteria: the territory, rural areas, rural development, rural settlement, village, administrative-territorial unit, the strategy of social and economic development, and others.

Results of the study – the analysis of categorical definitions existing in the scientific literature still have certain discrepancies. Various approaches towards defining the categories trigger difficulties for the social development of rural settlement networks and surrounding industrial areas.

The elements of scientific novelty – the author formulated new interpretation of such categories as 'rural development' that concerns villages and the surrounding areas in statutory limits (red lines) and 'rural development', as the territory of the settlement within its red lines. The system of indicators to be categorical characteristics is suggested.

The practical significance of the article: the author's interpretation of the categories can be a useful contribution to the formation of the efficient mechanism of local government within the sphere of rural social development under conditions of decentralization of functions of local authorities. Figs.: 1. Refs.: 13.

Key words: area, rural area, development of rural areas, village, rural settlement, rural development, administrative and territorial unit, strategy.

УДК 631.15:331.101.6

Економіка сільськогосподарської праці / Дієсперов В.С. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 6. – С. 110.

Мета статті – узагальнити результати досліджень з проблем економіки сільськогосподарської праці в ННЦ "Інститут аграрної економіки" протягом 60 років його діяльності, визначити основні висновки з даних досліджень, які зберігають своє значення для нинішньої практики, сформулювати завдання для агроекономічної науки щодо досліджень використання трудового ресурсу сільських територій.

Від 1956 до 1991 року дослідження велися чотирма підрозділами інституту: продуктивності праці, організації праці, оплати праці, трудових ресурсів. У подальшому роботи з трудової тематики були майже припинені й виконувалися тільки як окремі завдання. Основною причиною цього стала відсутність інформації щодо затрат праці в сільських підприємствах і організаціях.

Дослідження інституту обґрунтовували методи раціонального використання трудових ресурсів у сільгоспідприємствах, організації та оплати праці, визначали нормативи затрат у різних виробництвах. Рекомендації, проекти, методика як результати досліджень оперативно передавалися виробництву. Донині становлять інтерес дослідження з питань колективного підряду, комплексу заходів з наукової організації праці, створення трудових колективів, зв'язку оплати праці з кінцевими результатами виробничої діяльності, розрахунків ефективності сукупних затрат праці.

У наш час потребують розв'язання проблеми подолання вітчизняного відставання аграрного виробництва за рівнями продуктивності й оплати праці, боротьби із безробіттям на селі, утвердження статусу трудового селянства як господаря на своїх територіях. Першочергово необхідно організувати повний облік затрат праці. За умов інформаційного забезпечення потрібно відновити дослідження продуктивності праці. Библиогр.: 19.

Ключові слова: продуктивність праці, трудомісткість продукції, організація праці, трудові ресурси, сільські території, оплата праці, преміювання.

УДК 631.15:331.101.6

Экономика сельскохозяйственного труда / Диесперов В.С. // Экономика АПК. – 2016. – № 6. – С. 110.

Цель статьи – обобщить результаты исследований по проблемам экономики сельскохозяйственного труда в ННЦ "Институт аграрной экономики" на протяжении 60 лет его деятельности, определить основные итоги данных исследований, сохранившие своё значение для нынешней практики, сформулировать задачи агроэкономической науки по исследованиям трудового ресурса сельских территорий.

С 1956 по 1991 год исследования проводились четырьмя подразделениями института: производительности труда, организации труда, оплаты труда, трудовых ресурсов. В дальнейшем работы были почти прекращены и выполнялись только как отдельные задания. Основной причиной этого стало отсутствие информации относительно затрат труда в сельских предприятиях и организациях.

Исследования института обосновывали методы рационального использования трудовых ресурсов в сельхозпредприятиях, организации и оплаты труда, определяли нормативы затрат в различных производствах. Рекомендации, проекты, методики как результаты исследований оперативно передавались производству. Доньше представляют интерес исследования по вопросам коллективного подряда, комплекса мероприятий научной организации труда, формирования трудовых коллективов, связи оплаты труда с конечными результатами производственной деятельности, расчётов эффективности совокупных затрат труда.

В наше время требуется решение проблем преодоления отставания отечественного аграрного производства по уровням производительности и оплаты труда, борьбы с сельской безработицей, утверждения статуса трудового крестьянства как хозяина на своих территориях. В первую очередь необходимо организовать полный учёт затрат труда. При условии информационного обеспечения нужно восстанавливать исследования производительности труда. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: производительность труда, трудоёмкость продукции, организация труда, трудовые ресурсы, сельские территории, оплата труда, премирование.

UDS 631.15:331.101.6

Agricultural labour economy / Diesperov V.S. // Ekonomika APK. – 2016. – № 6. – P. 110.

The objective of the paper is to generalise the results of research of the matter of agricultural labour carried out in the NSC "Institute of Agrarian Economics" within 60 years of its existence, to outline the key topical conclusions of the research in this field, to formulate the tasks for agri-economic science for further research of labour resource of rural areas.

In 1956-1991 the research was carried out by four subdivisions of the institute: the labour productivity subdivision, the labour management subdivision, the labour remuneration subdivision, the subdivision of labour resources. Further research in the field of labour economy was almost stopped and only separate matters were studied. The primary cause for that was lack of information about labour expenses on rural enterprises and organisations.

The research of the institute substantiated the methods of rational use of labour resources on agricultural enterprises, labour organisation and labour remuneration, and defined the norms of expenses on various industries. The recommendations, projects, methods as the results of the research were promptly redirected to the industry. The studies of collective labour contracts, complex of scientific organization of labour, formation of personnel, interrelation of the remuneration and final labour results, calculations of the efficiency of total labour expenses still remain topical.

Nowadays the issues of lagging behind of domestic agrarian production in level of productivity and remuneration of labour, rural unemployment rate, and establishment of labour peasants as farmers and hosts on their territories require solutions. Primarily it is necessary to organize total accounting of labour expenses. In case of information support the research of the labour productivity should be revived. Refs.: 19.

Key words: labour productivity, labour intensity, organization of labour, labour resources, rural territories, labour remuneration, perks and bonuses.

* * *